

PRIMA THESIS QUÆSTIONIS.

III. THESIS QUÆST.

Acrosanctum Concilium Tridentinum Occumenicum, post hominum memoriam celeberrimum, adversus Lutheri, atque Calvinii hereses anno 1542. indictum, (1) 1545. incipit (2) die 18. Junii 1546. de justificatione cepit inquirere, (3) alisque questionibus, 20. Augusti de Gratie efficacia, & libero arbitrio ceptum agi, (4) Unde ad questiones de Prædestinatione transitus factus est, (5) Tandem post varias disputationes 13. Januarii 1547. de his in sess. 6. definitum adversus prædictorum Hæresiarum errores, (6) quorum is præcipuus, liberum hominis arbitrium, motum a Deo, & excitatum, non posse dissentire, aut cooperari; atque adeo libertatem tolli per motionem Dei, & gratiam prevenientem: de illa enim præcipue loquebantur, (7)

Hæc prima Thesis nulla reprehensione notatur ab adversariis.

II. THESIS QUÆST.

Illis sessioni aderant quatuor Illustrissimi S. R. E. Cardinales, (8) e quibus duo Legati, scilicet Cardinalis de Monte, & Marcellus Cervinus, Cardinalis Bellarmini avunculus, qui post fuisse summi Pontificis; (9) aderant & decem Archiepiscopi, 47. Episcopi (10), Jayus Societatis Jesu, Procurator Cardinalis Augustini, (11) & inter plurimos Theologos Salmeyon ejusdem Societatis, & Laynes, quos tres B. Ignatius monet per litteras, ne novam ullam opinionem amplecterentur, licet rationibus, & auctoribus fulta videretur. (12) Erat & Dominicus Soto Ordinis Prædicatorum, qui ibidem libros de natura, & gratia, Patribus Concilii dicatos, (13) & a Legatis cum laude approbatos, (14) edit in lucem, (15) sicut & Andreas Vega Ordinis Minorum, & ipse in Concilio, quæstiones de justificatione, & mox commentarios in 6. sess. Trid. (16) quæ opera laudat Canisius, Societatis Theologus. (17)

In hac secunda Thesi unum criminantur n. l. videlicet, quod Auctor scribens anno 1607., ut apparet ex editione, laudaverit Orlandinum, cujus opus non prodiit ante annum 1615., sicut nec Sacchini ante annum 1620., quem tamen etiam citat Auctor quæstionis, Thesi 28.

Verum, præterquam quod hæc valde extrinseca sunt, neque narrationis fidem evacuant; quid si auctor in manuscriptum Orlandini codicem incidit? Quid si error fuerit Typographi, annum 1607. pro anno 1627. aut 1637. reponentis? Quid, quod hic lapsus Typographo, editionis annum diffimulanti, tribuendus videtur potius, quam Auctori? Neque enim solent Scriptores ad annum attendere, quo Typographus editionem designat. Debuerant reprehenses ostendere, ea, quæ ab Auctore citantur, non haberi in Orlandino, & Sacchino, quod tamen non potuerunt. Maneat igitur hujus secundæ Thesi inconcussa veritas.

(1) Ex Bull. Indictionis. (2) Ex 1. sess. Concilii. (3) Ex Actis Concilii. (4) Ex Act. (5) Ibidem. (6) Texti. Conc. sess. 6. (7) Hofius Carl. lib. de Hæresibus, & Bellarm. lib. 4. de grat. & lib. arb. cap. 5. (8) Ex subscriptionibus. (9) Ex vitis suavorum Pontificum. (10) Ex subscriptionibus. (11) Ex subscript. (12) Orland. Jesuita hist. sue Societ. l. 6. nu. 25. & 26. (13) Ex Praefatione Soti. (14) Soto in Apologia, t. 5. Catharinus advers. Apol. (15) Ex edit. lib. Soti. (16) Ex edit. lib. Vega. (17) In præf. ad libros Vega. (18) Acta Conc. & Gaspar Silingandus lib. de Episc. Munimontensibus, & Chronicon. Ord. Præd. (19) Ex sess. ult. Concilii. (20) Victorellus in Addit. ad Giacomum in Rio 4. in 4. Car. creat. (21) Cum Card. S. Crucis legato, cujus tunc erat domesticus. (22) Victorell. in Addit. in Clem. 8. in 4. Card. creat. (23) In Bullis, & Brevis infra citandis. (24) 1565. 1569. 1573. 1576. 1579. (25) 1576. De predicatione Verbi Dei, cap. 2. (26) 1568. De Seminario, cap. 4. (27) 1569. Constitutione 42. cap. 2. & Constitut. 59. cap. 7. (28) 1574. Tit. de Parochis. (29) 1581. (30) 1582. (31) 1583. (32) 1587. (33) 1588. (34) 1594. (35) 1596. (36) Ex Actis eorund. Synod. (37). Albert. Dux Bavar. apud Fabricium, & alii. (38) Ederus, Bell. & alii. (39) Regula de Præfecto lectoris mense.

IV. THESIS QUÆST.

edendum, cum primum in lucem prodierit. Ecce jam constare incipit, quanta sit fides reprehensorum. Habemus Catechismum undequaque ex verisimilibus commendatum, (etiam ex Regulis Patrum Societatis) in quibus, licet non nisi Divi Bernardi (1) opera probaretur, hoc tamen sufficeret, ne illius auctoritatem quisquam temere denegaret: quanto magis, cum jam tot fundatissimis commendationum basis innitatur?

Circa idem tempus, Scientiam-mediam excogitant Molina, (2) vel Fonseca (3); non audent tamen typis mandare (4): discipulos illam privatim docent: hos inter Lessius, qui paulo post Lovanii prælegens, propositiones quædam de Prædestinatione, & gratia distat, quibus offensa Academia 1586. Censuram in eas protulit, (5) eamque imitatur Duacensis, (6) præmonita a RR. DD. Ludovico de Berlaymont, Archiepiscopo Cameracensi, Joanne Haubino, Archiepiscopo Meloblimensi, & Guillelmo Lindano, Episcopo Gandavensi. Controversata ad Pontificem delata, tulit ille (scilicet Lessius) temeritatis sue acrem reprehensionem, (7) Sixtus V. utriusque parti silentium indicit, anno 1588. (8), quo tamen Generalis Societatis solvit Molinam, dum eodem anno ejus Concordiam approbat (9), ne visus cum suis videretur.

In istam quartam Thesim ex quatuor præsertim insurgunt numero 13. 14. 15. Primum est, quia subicitur auctor, Lovaniensis Academia Censuram factam esse inutilem Bulla Octavii Frangipani, Episcopi Calatini, Apostolici Nuntii, dicentis, motas fuisse diffensiones super quibusdam sanæ doctrinæ articulis: Illi autem, inquit, erant articuli Lessiani: igitur articuli Lessii sanæ doctrinæ dicti sunt.

Respondeo, hoc argumentum male compactum esse: sicut si quis hæreticus diceret: Moræ sunt quæstiones in Germania super quibusdam sanæ doctrinæ articulis: atqui illi articuli sunt Lutherani: ergo Lutheri articuli sunt sanæ doctrinæ: non valeret hoc argumenti genus, quia, cum moræ dicuntur diffensiones inter duas partes, præsertim Catholicas, de quibusdam sanæ doctrinæ articulis; idem profus est, ac si diceretur, contrarium esse, quinam sint veri, & sanæ doctrinæ articuli. Quare omnes, cum Patres Societatis vulgassent, Academiam Lovaniensem retractasse prædictam Censuram; Sacra ejus Universitatis Facultas eandem Censuram confirmavit an. 1613. & ab ea se nunquam discessisse, neque discessuram, testata est, donec a Sancta Sede res definiretur. Hoc autem nunquam commisitissent sapientissimi viri, si doctrina Lessii, tanquam sanæ doctrinæ, a Legato promulgata fuisset.

Secundum caput Henriquez lib. de ultimo fine hominis, cap. 12. (cujus loco Typographus male apposuit c. 13.) quasi loquentem de Lessio; cum tamen, inquit, ne verbum quidem habeat de illo, qui erat Lector, & impuglator Catharini: Henriquez vero loquitur de Concionatore, ac sectatore Catharini.

Ut ista evanescant, representamus locum Henriquez; in textu sic habet: Quam Theologi, labore minus utili, sententiam Catharini de Prædestinatione, causa prævisa, erroris excusare contendunt. In commentario autem littera B. sic dicit: Bannez, Zumel, &c. damnant sententiam Henrici, quem sequitur Serry Tom. II.

(1) Forte Borromæi. (2) l. p. q. 14. a. 13. disp. 18. (3) 6. Metaph. q. 4. (4) Idem ibidem. (5) Censura Lovan. (6) Censura Duac. (7) Henr. Henric. lib. de ult. fine hominis, cap. 12. in comment. (8) Acta Congr. de Auxiliis. (9) Facultas Generalis.

tur Catharinus, damnatum ab Art. Parisiensibus, cap. 28. sic. Petrus Diaconus, & Maxentius oppositam tenent, Faustis damnant erroris. Item Augustinus sæpe serio id affirmat, & colligit ex scriptura, & probat, antiquos PP. id sensitse. At satis videtur, si damnetur temeritatis: esse plane contra D. Augustinum, §. 3. constat, & agnoscit etiam Catharinus: quem Augustinum PP. in Concilio, & major, meliorque pars Theologorum antiquarum, & torrent recentiorum sapientum sequitur, in omni fere Academia orbis Christiani. Quidam Doctus prædicavit in Academia Lovaniensi oppositum, cum magno scandalo Academia, & re ad Sixtum V. Papam delata, sustinuit sue temeritatis acrem reprehensionem. Hæc Henriquez.

Ex his constat 1. Doctum illum fecutum fuisse sententiam Catharini de Prædestinatione, causa prævisa. 2. Academiam Lovaniensem fuisse commotam. 3. Rem delatam fuisse ad Sixtum V. Hæc autem omnia convenire in solius Lessii factum constat. Nam primo Lessium illum de prædestinatione, quantum ad sententiam illam de prædestinatione ex prævisis meritis, probatur tam ex Assertionem prima de Prædestinatione, relata in Censura Lovaniensi, tum ex Lessii operibus, disp. de Prædest. sect. 2. usque ad 6. Lessium ac sequaces, sicut Catharinum, parum modeste se habuisse erga D. Augustinum, liquet ex epistola Academia Lovaniensis ad PP. Societatis, quæ Censura præmittitur.

Ex quo etiam apparet, commotam valde fuisse celeberrimam illam Academiam: quod idem referunt ipsi PP. Societatis in Imagine primi sæculi, lib. 6. cap. 4. ubi dicunt, illos, quorum occasione turbo ille fuerat excitatus, fuisse Lessium, & Hamelium. Immo Paulus Leonardus Jesuita, parte 3. nu. 44. contra solum Lessium Censuram editam, docet. Denique iidem ibidem referunt, rem fuisse delatam ad Sixtum V. neque ulla fuit alia commotio, five lis de Prædestinatione in Academia Lovaniensi, quæ ad Sixtum V. delata fuerit. Igitur, cum omnia, quæ narrat Henriquez, optime quadrent Lessio, neque ulli alteri quadrare possint, non abs re Auctor Lessio attribuit.

Adde, quod idem dictum Henriquez de Lessio intelligant Lovanienses in libello pro Jansenio, qui Clypeus adversus tela R. P. Viveri dicitur, sub finem. Quod vero Doctus ille, qui temeritatis suæ acrem reprehensionem sustinuit, fuerit Concionator, non dicit Henriquez; sed dicit, illum in Academia Lovaniensi prædicasse: & si dictionem prædicandi in Academia ad prælectiones publicas protendere velimus, nulla, ut videtur, fiet vis verbo: & si Lectorem quandoque concionatum fuisse, asseruerimus, nihil afferemus, a moribus, & consuetudine multum abhorrens; atque adeo habebimus Lessium sectatorem Catharini, & concionatorem, de quo Henriquez intelligatur. Sed videat Lector, quæ fide velit, Lessium in hac controversia fuisse victorem, cum etiam Generalis Societatis postea caverit, ne sententiam Lessii sequerentur. Immo Marcus Timæus Jesuita, ut refert, tanquam rebus auritus, Jacobus Segers in querimonia, cum vellet, R. P. Generalem Societatis hæceter in sententiam Lessii, a socio ipsius tale tulerit responsum: Ne, queso, sententia illius mentionem apud R. P. Generalem injicias; alias futurum, ut in appellationis, aut deliquitum animi incidat: Quod audiens Lessius, respondit: Verum est; R. P. Generalis valde adversatur meæ sententia; sed paratus sum illam defendere in die Judicii, & pro illa mori.

